

**UCHWAŁA NR XXX/167/2021
RADY GMINY W JEZIORACH WIELKICH**

z dnia 25 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021- 2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj.Dz. U. z 2020 r., poz.713 i 1378), art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.Dz. U. z 2020 r., poz. 821, 2021r., poz.159) Rada Gminy w Jeziorach Wielkich uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeziora Wielkie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Jeziora Wielkie.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Kamelski

Załącznik do Uchwały Nr XXX/167/2021

Rady Gminy w Jeziorach Wielkich

z dnia 25 maja 2021r.

Program wspierania rodziny na lata 2021-2023

Spis treści

Wprowadzenie	3
Podstawa prawna Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-20213.....	4
Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-20213.....	4
Gmina Jeziora Wielkie – diagnoza sytuacji społecznej	5
Asystent rodziny	8
Piecza zastępcza	11
Inne formy wspierania rodziny w latach 2019-2020	12
Zasoby Gminy Jeziora Wielkie	15
Analiza SWOT	16
Adresaci Programu	17
Cel i zadania	18
Monitoring i ewaluacja Programu	21
Źródła finansowania	21
Zakończenie	22

1. Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka.

Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężaniu zaistniałej sytuacji.

Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Ideą w tworzeniu Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Jeżeli w rodzinach pojawiające się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji.

Niniejszy Program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.), dalej także "ustawa". Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów oraz związków wyznaniowych.

2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218),
5. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1111 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 ze zm),
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
10. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.),

3. Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest skierowany do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Jeziora Wielkie. Celem Programu jest stworzenie podstaw do działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ma dać poczucie bezpieczeństwa oraz gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący członek takiej rodziny powinien mieć zapewnione wsparcie

i mieć oparcie, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Program ten kładzie nacisk na potrzebę wspierania rodzin, które m.in. przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz pomocy w przewyżnianiu problemów opiekuńczo-wychowawczych, jak również ubóstwa bądź zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane albo ograniczone prawa rodzicielskie.

4. Gmina Jeziora Wielkie - diagnoza sytuacji społecznej

Gmina Jeziora Wielkie to gmina wiejska w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie mogileńskim. Siedzibą gminy jest miejscowość Jeziora Wielkie.

W Jeziorach Wielkich znajdują się najważniejsze instytucje gminy, w tym: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeziorach Wielkich, Posterunek Policji, Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Woźnieckiego, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Na terenie Gminy Jeziora Wielkie na dzień 31 grudnia 2020r. zamieszkiwało 4924 osób, z czego 2541 stanowiły kobiety.

Liczba osób bezrobotnych na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 222 osób z czego 127 to kobiety².

Na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorach Wielkich dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018- 2020, co szczegółowo przedstawiają poniższe zestawienia w formie tabelarycznej.

Rodziny, którym przyznano świadczenie			
	2018	2019	2020
Rodziny, którym przyznano świadczenie ogółem	159	143	120
Rodziny z dziećmi ogółem	71	60	54
o liczbie dzieci			
1	24	21	17
2	29	21	22
3	11	12	10

² Dane z oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 rok

4	7	6	4
5	0	0	1
6	0	0	0
7 i więcej	0	0	0
Rodziny niepełne- ogółem:	14	10	11
o liczbie dzieci:			
1	9	7	7
2	1	0	2
3	3	2	2
4 i więcej	1	1	0

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną, dane- sprawozdanie MRPiPS

Jak można zauważyć, liczba rodzin, którym przyznano świadczenia utrzymuje się na stałym poziomie - powyżej 100 rodzin rocznie. Nastąpił spadek liczby rodzin z dziećmi, którym udzielono pomocy. Najliczniejszą grupą są rodziny z dwójką dzieci (najwięcej tych rodzin było w 2018 roku, w latach następnych dostrzegalny jest spadek), podobnie sytuacja wygląda w przypadku rodzin z jednym, trójką i czwórką dzieci.

Poddano także analizie znaczący wskaźnik dotyczący powodów przyznania pomocy. W tabeli poniżej zaprezentowano szczegółowe dane w tym zakresie.

Powody przyznania pomocy			
	2018	2019	2020
ubóstwo	47	21	19
długotrwała lub ciężka choroba	79	86	66
niepełnosprawność	50	40	40
bezrobocie	53	45	27
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego, w tym:	80	71	60
rodziny niepełne	17	19	10

rodziny wielodzietne	21	17	15
alkoholizm	5	4	4
bezdomność	1	1	3
potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	3	2	1
potrzeba ochrony wielodzietności	1	1	1
przemoc	0	0	1

Tabela 2. Powody przyznania pomocy, dane- sprawozdanie MRPiPS

Według powyższych danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dominującymi i zarazem najczęściej powtarzającymi się problemami są kolejno: długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocie oraz ubóstwo. Mimo, że na przestrzeni trzech lat zauważalne jest obniżanie się wartości dotyczących powodów przyznania pomocy, to podkreślić należy, że bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych plasuje się na drugim miejscu. Zasadnym jest kontynuowanie działań mających na celu wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, choćby poprzez kontynuowanie lub zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny, którego działania ukierunkowane są na pracę z rodziną w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi i stosowaniu odpowiednich metod wychowawczych.

W 2020 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła rozmowy z 6 osobami uzależnionymi od alkoholu, które zostały zobowiązane do poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień i wobec których złożono wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia alkoholowego. Komisja prowadziła rozmowy z 3 osobami z rodzin z problemem alkoholowym z powodu doświadczania przez nie przemocy ze strony osoby uzależnionej oraz z 3 osobami stosującymi przemoc wobec swoich bliskich. Na terenie gminy funkcjonuje punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, w którym z pomocy mogą skorzystać zarówno osoby uzależnione jak i członkowie ich rodzin. Łącznie z konsultacji 2020 roku skorzystało 29 osób. Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego stanowi kolejny, ważny element systemu wsparcia rodziny, szczególnie, że w w/w danych alkoholizm stanowi powód przyznawania pomocy.

Udzielane wsparcie			
	2018	2019	2020
Ilość zawartych kontraktów socjalny	0	0	0
Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	159	143	137
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	4	7	8
Poradnictwo specjalistyczne	0	1	7
Praca socjalna	203	196	148
Interwencja kryzysowa	0	0	0

Tabela 3. Udzielane wsparcie

Z powyższych danych wynika, że wzrasta liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny. To ważna informacja wskazująca, że ta forma wsparcia jest ważnym elementem systemu wsparcia rodziny. Dane uwidaczniają także wzrost liczby rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa. Poradnictwo specjalistyczne (pedagogiczne, prawne, psychologiczne) stanowi kolejny istotny element systemu wsparcia. Zauważalny spadek liczby rodzin, z którymi prowadzona była praca socjalna.

5. Asystent rodziny

Asystent rodziny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Do zadań asystenta należy:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu

- umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
 5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
 6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
 7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
 8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
 9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
 10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
 11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
 12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
 13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
 14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
 15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
 16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
 17. sporządzanie, na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
 18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
 19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent rodziny wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica,

aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent pracując z rodzinami podejmuje wiele różnorodnych działań. Wśród nich można wyróżnić: pomoc w dotarciu do świadczących pomoc specjalistyczną w formie konsultacji, poradnictwa, mediacji lub terapii, utrzymywanie stałego kontaktu z klientem, towarzyszenie mu w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto, udzielanie wsparcia w sytuacjach tego wymagających oraz interweniowania, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie konkretnej osoby lub jej rodziny.

Równocześnie asystent rodziny powinien współpracować z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodzin, w tym z pracownikami socjalnymi, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie placówkami oświatowymi czy sądami - poprzez kuratorów zawodowych i społecznych. Zatem aktywność asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę (jej członków). Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

Udzielane wsparcie			
Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem	0	0	0
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę- brak współpracy	0	2	0

Tabela 4. Udzielane wsparcie, dane- sprawozdanie MRPiPS, Ocena zasobów pomocy społecznej.

6. Piecza zastępcza

W przypadkach, gdy rodzina nie radzi sobie ze sprawowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci - co może oceniać tylko sąd opiekuńczy - zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzice zostają np. trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone. Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Piecza zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną, mającą na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej. Formy rodzinnej pieczy zastępczej - rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka. Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej – placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu. W przypadku konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, chyba, że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która ją osiągnęła w okresie pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą, odpowiednio, rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka

albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy.

Gmina Jeziora Wielkie, zgodnie z art. 176 ust. 5 oraz art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia częściowych wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2019- 2020 wraz z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej		
Rok	2019	2020
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	11	14
Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0
Łączna odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	50 955,13	76 850.59

Tabela 5. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2019-2020 wraz z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

7. Inne formy wspierania rodziny w latach 2019-2020

Uzupełnieniem polityki socjalnej Gminy Jeziora Wielkie są świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny, które finansowane są w całości z budżetu państwa.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz świadczenia wychowawcze są udzielane na

okresy zasiłkowe (świadczeniowe). Przy świadczeniach uzależnionych od kryterium dochodowego, brane pod uwagę są dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy (świadczeniowy), jednak z uwzględnieniem dochodu uzyskanego lub utraconego po roku bazowym.

Świadczenia rodzinne - przyznawane są na wniosek uprawnionych osób. Wnioski składa się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- a zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego - celem tego zasiłku jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka,
- b jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - celem tzw. „becikowego” jest udzielanie wsparcia rodzinom, które zdecydowały się na posiadanie potomstwa,
- c zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a ustawy, który stanowi, że rada gminy może w drodze uchwały przyznać dodatkowe świadczenie,
- d świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne - wiążą się one z zwiększonymi wydatkami, które powstały w związku z niepełnosprawnością osoby w rodzinie bądź ze względu na podeszły wiek,
- e świadczenia rodzicielskie - celem tego świadczenia jest zwiększenie pomocy finansowej w związku z urodzeniem dziecka, przyjęciem go na wychowanie bądź objęciem go pieczą zastępczą dla tych rodziców, którzy nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego tj. osobom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych, studentom oraz osobom bezrobotnym.

Kwota wypłaconych świadczeń zasiłku rodzinnego z dodatkami w 2019 roku – 760 566,05 zł.

Kwota wypłaconych świadczeń zasiłku rodzinnego z dodatkami w 2020 roku – 655 886,35 zł.

Kwota wypłaconych świadczeń opiekuńczych w 2019 roku – 537 701,00 zł.

Kwota wypłaconych świadczeń opiekuńczych w 2020 roku – 882 294,00 zł.

Fundusz alimentacyjny - przyznawany jest na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej od 7 września 2007 roku ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2019 roku – 537 701,00 zł.

Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2020 roku – 882 294,00 zł.

Świadczenia wychowawcze - przyznawane na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojenie jego potrzeb życiowych.

Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w

2019 roku - 3.814.643,00zł.

2020 roku - 4.770.660,00 zł.

Świadczenie Dobry Start - zostało wprowadzone Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku. Świadczenie wynosi 300 złotych jednorazowego wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny niezależnie od wysokości osiąganego dochodu.

Za życiem - ustawa ta została wprowadzona dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet

w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem ustawy jest uregulowanie w sposób wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze			
Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin objętych wsparciem 2019r.	Liczba rodzin objętych wsparciem 2020r.
1.	Zasiłek rodzinny	167	158
2.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	11	13
3.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4	3
4.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	9	7
5.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	7	7
6.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	260	239

7.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	56	74
8.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	40	42
9.	Zasiłki pielęgnacyjne	76	82
10.	Świadczenia pielęgnacyjne	13	31
11.	Świadczenia rodzicielskie	14	18
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	7	1
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	26	29
14.	Zasiłek dla opiekuna	8	3
15.	Świadczenia wychowawcze 500 +	538	527
16.	Fundusz alimentacyjny	26	29
17.	Dobry Start	403	406
18.	Za życiem	1	1

Tabela 6. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze

8. Zasoby Gminy Jeziora Wielkie

Na terenie Gminy Jeziora Wielkie funkcjonują instytucje, który podejmują działania na rzecz wspierania rodziny, do których należą:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeziorach Wielkich;
2. Posterunek Policji w Jeziorach Wielkich;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jeziorach Wielkich;
4. Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym oraz dla ofiar przemocy w rodzinie;
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
6. Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Wójcinie;
7. Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Woźnieckiego w Jeziorach Wielkich

9. Analiza SWOT

Analiza SWOT to technika analizy informacji typowo wykorzystywana jako metoda analizy strategicznej. SWOT to akronim angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia). Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• dobra znajomość środowiska lokalnego i rozeznanie w problemach z którym borykają się rodziny, • doświadczenie we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, • funkcjonowanie na terenie gminy instytucji wspierających rodzinę (GOPS, Policja, Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, szkoły podstawowe, ośrodki zdrowia), • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, • funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • aktywność kadry Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w podnoszeniu kwalifikacji.	• utrudniony dostęp do specjalistycznego poradnictwa, • niechęć i mała gotowość do korzystania z pomocy i wsparcia, • niskie poczucie sprawstwa, • niska gotowość do zmiany, • ograniczone środki finansowe na programy wsparcia obejmujące całą rodzinę, • bezrobocie, • niski poziom kompetencji wychowawczych i potrzeby do szukania możliwości zdobycia wiedzy, • powielanie niewłaściwych wzorców dotyczących funkcjonowania rodziny.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• wzmocnienie kadry Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez zatrudnienie asystenta rodziny, • zacieśnienie współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i zbudowanie systemu wsparcia, • realizacja nowych działań poprzez pozyskanie środków zewnętrznych, • promowanie pozytywnych skutków płynących z korzystania ze specjalistycznego wsparcia.	• częste zmiany przepisów prawnych, trudności wynikające z interpretacji ich zapisów • trudności w dotarciu do specjalistów z powodu braku połączeń komunikacyjnych, • wzmocnienie niewłaściwych wzorców funkcjonowania rodziny, • brak czasu na podejmowanie działań na rzecz bliskich z powodu intensywnej pracy zawodowej, • zmniejszenie środków finansowych dla samorządu lokalnego przeznaczonych na wsparcie rodziny, • wzrost liczby uzależnień, szczególnie wśród dzieci i młodzieży- uzależnienia od telefonu, internetu, gier, • kryzys rodziny.

Tabela 7. Analiza SWOT

10. Adresaci programu

Program wspierania rodziny skierowany jest przede wszystkim do:

1. Rodzin niewydolnych wychowawczo, mających trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
2. Rodzin żyjących w ubóstwie, w tym dotkniętych bezrobociem;
3. Rodziny z problemem przemocy;
4. Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, w tym z problem uzależnienia
5. Rodzin z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności;
6. Rodzin z problemem alkoholowym.

Wsparciem w ramach Programu zostaną objęci mieszkańcy Gminy Jeziora Wielkie. Rodziny, które niewłaściwie lub niewystarczająco pełnią funkcje opiekuńczo- wychowawcze. Do rodzin zagrożonych ograniczeniem władzy rodzicielskiej zarówno poprzez nadzór kuratora jak i umieszczeniem w pieczy zastępczej. Działania skierowane zostaną także do rodzin, z których dzieci sąd umieścił w pieczy zastępczej, tak aby w ramach współpracy z innymi instytucjami umożliwić możliwie najszybszy powrót dzieci do rodziny biologicznej.

11. Cel i zadania

Cel główny:

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel szczegółowy 1

Poprawa sytuacji materialnej rodzin poprzez wsparcie rodzin w realizowaniu funkcji ekonomicznej i tworzenie warunków umożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny.

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej	- liczba rodzin: osób i rodzin objętych pomocą oraz wysokość środków przeznaczonych na poszczególne formy pomocy: - zasiłek stały - zasiłek okresowy - zasiłek celowy - zasiłki rodzinne z dodatkami - zasiłki pielęgnacyjne - świadczenia pielęgnacyjne - świadczenia rodzicielskie - specjalny zasiłek opiekuńczy

	- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - zasiłek dla opiekuna - świadczenia wychowawcze 500+ - fundusz alimentacyjny - świadczenie Za życiem
2. Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych	- liczba dzieci, uczniów i młodzieży korzystających z gorących posiłków w placówkach oświatowych - liczba osób/rodzin korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności - liczba osób starszych, chorych, niepełnosprawnych korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności
3. Objęcie pomocą w formie: stypendiów szkolnych i wyprawek wszystkich dzieci wymagających tej formy pomocy	- liczba przyznanych wyprawek szkolnych - liczba przyznanych stypendiów szkolnych
4. Współfinansowanie pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej - wysokość środków wydatkowanych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej)
5. Zapewnienie opieki osobom starszym oraz osobom zależnym w domach	- liczba osób objętych pomocą w postaci usług opiekuńczych - liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej w danym roku kalendarzowym - liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej w danym roku kalendarzowym

Tabela 8.

Cel szczegółowy 2

Sprawny system interwencji kryzysowej oraz zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach, w tym w rodzinach wychowujących dzieci.

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Rozwój usług asystentów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodzin
2. Organizacja i finansowanie szkoleń dla asystentów rodzin w celu podnoszenia ich kwalifikacji i kompetencji	- liczba uczestniczących asystentów, - liczba kursów, szkoleń, warsztatów etc.
3. Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego osobom przeżywającym trudności	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób i udzielonych porad
4. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i organizowanie szkoleń dla tych rodzin	- liczba rodzin wspierających - liczba zorganizowanych szkoleń dla rodzin wspierających
5. Działania wspierające Zespół Interdyscyplinarny wobec rodzin przeżywających trudności	- liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty" - liczba rodzin z dziećmi, objętych procedurą „Niebieskie Karty”
6. Zapewnienie osobom (matkom z dziećmi) bezpiecznego schronienia w przypadku stosowania wobec nich przemocy	- liczba osób dorosłych i dzieci korzystających ze schronienia
7. Zapewnienie schronienia osobom tego pozbawionym (osobom bezdomnym)	- liczba osób skierowanych do schroniska, noclegowni
8. Monitorowanie sytuacji rodzin w procesie wzmacniania lub odzyskiwania zdolności do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych	- liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba wizyt monitorujących - liczba zawartych kontraktów socjalnych
9. Współpraca z GKRPA w zakresie motywowania do podjęcia terapii i kierowania na leczenie uzależnień rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych kryzysem	- liczba wniosków skierowanych do GKRPA dot. rodzin zagrożonych kryzysem spowodowanym uzależnieniami

Tabela 9.

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Jeziora Wielkie na lata 2021-2023, zakłada również realizację innych ważnych zadań, które mogą się pojawić wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczno - gospodarczą kraju, województwa lub Gminy. Przyjmuje się możliwość modyfikacji określonych w niniejszym dokumencie celów oraz kierunków działań, wtedy, gdy pojawi się taka potrzeba.

12. Monitoring i ewaluacja programu

Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań oraz zainteresowania nimi odbiorców. Monitoring realizacji Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2021-2023 będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu oraz analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorach Wielkich. Dodatkowo pozyskiwane zostaną informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Realizacja programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań.

Monitorowanie i ewaluacja Programu będą się odbywać poprzez składanie do dnia 31 marca każdego roku rocznego sprawozdania z realizacji zadań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeziorach Wielkich, który jest wiodącym realizatorem Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2021-2023.

13. Źródła finansowania

Zakłada się, iż źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2021-2023 będą:

- budżet Państwa,
- budżet Gminy Jeziora Wielkie,
- fundusze strukturalne,
- programy wspólnotowe Unii Europejskiej,
- środki funduszy celowych,
- jak również środki pozyskane z innych prawem określonych źródeł.

14. Zakończenie

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2021-2023 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami.

Powyższe działania zwiększą szanse rodzin, aby prawidłowo funkcjonowały w środowisku oraz wykorzystały własną aktywność i wewnętrzny potencjał w celu zdobycia nowych umiejętności. Odpowiednie podejście stworzy możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym i tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Gminy Jeziora Wielkie.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast stosownie do 179 ust. 2 w/w ustawy rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. Określa zadania w zakresie wspierania rodziny oraz zapobiegania jej dysfunkcji. Przedstawia katalog działań, których celem jest stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Kamelski